

које срећемо у грчкој астрономији припада Клаудију Птолемеју..." [379, стр. 64].

Висине, достигнуте од стране грчких астронома поново су освојили тек средњовековни астрономи епохе Ренесансе. Висок ниво астрономских знања у античком друштву се огледао у разним поводима сасвим ненаучне природе. На пример, неки конзули регуларне римске армије су били у стању да војницима одрже право научно предавање из теорије помрачења Месеца. Ево шта каже Тит Ливије. У 5. декади његове "Римске историје" постоји запањујуће тачан опис помрачења Месеца: "Конзул Сулпиције Гал... је објавио да ће 'следеће ноћи - нека то нико не сматра за чудо! - од другог до четвртог сата ноћи бити Месечево помрачење. Пошто се та појава дешава природним током и у одређено време, може се о њој унапред знати и предвиђати. А пошто се нико не чуди што Месец час појављује као пун круг, а час, у време младог месеца, има облик српа... исто тако не треба сматрати посебним знамењем ни чињеницу да Месечева светлост нестаје када га покрива Земљина сенка'. Ноћу уочи септембарских нона, када је у наведено време настало помрачење Месеца..." [195, 10, 4, 37]. Данас нам говоре да је ово темељито предавање (навели смо само његов део) било одржано гвозденим римским легионима пре око 2000 година [Гинцел, 191, стр. 190-191, бр. 27]. На човека који познаје историју науке ово предавање оставља јак утисак, утисак који се појачава када погледамо наредни временски интервал, историју астрономије у Средњем веку, у периоду од II до X века.

После наступа античког конзула пред римским легионарима пређимо у VI век и чујмо како структуру свемира објашњава признати стручњак средњовековне космографије, знаменити Козма Индикоплеуст, који је посебно истраживао Сунце и звезде. Он сматра да је свемир кутија у којој се на равной Земљи коју заплускује Океан, уздиже огромна планина. Небески свод држе четири окомита зида кутије-свемира. За планину залазе Сунце и Месец на одређено време. На поклопцу кутије посејани су мали ексерчићи - звезде. Ово "високопрофесионално" гледиште прилично потпуно одражава схватања те епохе [12].

Шта се десило? Откуда овај пећински ниво разумевања астрономије? Може бити да је то недостатак само Козме Индикоплеуста (мада се он сматра признатим ауторитетом свог времена)? Али не, испоставља се да је пред нама илустрација опште слике. Цитирамо: "Декаденција античке културе. После узбудљивог процвата античке културе, на европском континенту је наступио дуготрајни период извесне стагнације, а у низу случајева и регреса - временски интервал од више од 1000 година који називамо Средњим веком... И за тих 1000 година није учињено ни једно суштинско астрономско откриће" [380, стр. 73]. Традиционално објашњење: хришћанство је неспојиво са науком. А. Бери: "Историја грчке астрономије у ствари се завршава Птолемејем. Умеће посматрања је опало до таквог нивоа, да за осам и по векова, који раздвајају Птолемеја од Албатенија, скоро да нису извођена посматрања која би имала научну вредност..." [379, стр. 72].